

УДК 351.74: 342.922

Н. А. Данилевич
здобувач кафедри конституційного,
адміністративного та фінансового права
Тернопільського національного економічного університету

СТАН НАУКОВОГО РОЗРОБЛЕННЯ ЗДІЙСНЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРОЦЕДУР У СФЕРІ ГРОМАДЯНСТВА, ІМІГРАЦІЇ ТА ЕМІГРАЦІЇ

Визначальною ознакою розвитку адміністративного законодавства у демократичних країнах є його спрямованість на забезпечення прав і законних інтересів фізичних і юридичних осіб в відносинах із державою та її органами. Чітке визначення процедури відносин приватних осіб і органів публічної влади є однією з найважливіших гарантій цього процесу. Найбільш масштабні правовідносини в площині взаємодії публічних органів і фізичних та юридичних осіб формуються у процесі регламентації процедурної діяльності в межах цих відносин, яка повинна створити умови для реалізації конституційних прав громадян і захистити їх від можливого зловживання владою посадовими особами [4].

Етимологія слова «процедура» походить від латинського «*procedo*», що означає «проходжу» або «просуваюсь» [25, с. 470; 33, с. 234]. У лексичному плані термін «процедура» взагалі визначається як «будь-яка тривала, послідовна справа, порядок, обряд» [8, с. 526], «офіційний порядок дій, виконання, обговорення чого-небудь» [16, с. 511]. Усі ці визначення мають ряд спільних сутнісних рис: 1) це ряд послідовних дій; 2) вони спрямовані на досягнення певного результату (оформлення, виконання, здійснення, обговорення будь-якої справи). Отже, процедура – це офіційно встановлений порядок виконання певної діяльності. У правовому аспекті процедура – це регламентований юридичною нормою порядок дій або регулювання відповідних суспільних відносин у сфері правозастосування [6, с. 166].

О.С. Лагода стверджує, що правова процедура характеризується такими ознаками: 1) це попередньо визначена модель її застосування у реальному житті, через яку досягається необхідний результат; 2) юридична сила, тобто норми, що визначають процедурну діяльність, закріплені у законі, як і основні; 3) межі регулятивного «впливу» процедурних норм [11, с. 13].

Такі вчені, як С.М. Гусаров і В.В. Білоус, зазначають, що процедурні норми не торкаються змістової (внутрішньої) сторони реалізації основних норм, лише передбачають зовнішній процес їх впровадження; синхронність, тобто з виникненням основної норми відразу приймається процедурна [7, с. 10]. Це забезпечує нерозривність правотворчості та правореалізації, теорії та

практики; законність – відповідність процедури нормативній моделі, закріпленій у нормативно-правовому акті; ознака демократизму правової процедури стосується тільки тих, які є шляхом до реалізації владних відносин [11, с. 13; 7, с. 10].

Наведені вище ознаки процедури можуть бути застосовані до всіх галузей права, зокрема адміністративного. Однак якщо йдеться про специфічну процедуру у сфері адміністративно-правового регулювання суспільних відносин, то у науковій літературі немає єдності думок із приводу визначення поняття «адміністративна процедура» як різновиду юридичної процедури, що свідчить про дискусійний характер досліджуваного питання.

Наприклад, В.П. Тимошук визначає адміністративну процедуру як встановлений законодавством порядок розгляду та вирішення адміністративними органами індивідуальних адміністративних справ [1, с. 24]. На думку О.С. Лагоди, адміністративна процедура – це встановлений законом порядок розгляду та вирішення індивідуальних справ органами виконавчої влади й місцевого самоврядування, який закінчується прийняттям адміністративного акта або укладанням адміністративного договору [12, с. 4]. Зі свого боку Л.Л. Попов вважає, що адміністративні процедури – це процедури здійснення різних видів позитивної управлінської діяльності (процедури нормотворчої діяльності, процедури реалізації прав і обов'язків громадян і організацій у сфері управління, процедури контрольної діяльності), а також процедури, пов'язані з організацією роботи апарату органів виконавчої влади [20, с. 222].

Автори навчального посібника «Адміністративне право України» зазначають, що адміністративні процедури – це встановлений законодавством порядок розгляду й розв'язання органами публічної адміністрації індивідуальних адміністративних справ із метою забезпечення прав і свобод, законних інтересів фізичних та юридичних осіб, нормального функціонування громадянського суспільства й держави [2, с. 276].

Треба зазначити, що дискусії щодо сутності адміністративної процедури пов'язані з існуванням різного розуміння сутності адміністративного процесу та його співвідношення з адміністративною процедурою. Детально висвітлено цей аспект у статті Н.В. Галіциної «Адміністративна про-

цедура як інститут адміністративного процесу» [6, с. 163–177].

В.В. Ратніков стверджує, що адміністративна процедура є процесуальною формою юридичної діяльності уповноважених суб'єктів щодо досягнення нормативно передбаченого результату [21, с. 14]. Адміністративні процедури називають порядком діяльності [6; 217, с. 134-135], послідовно здійснюваною діяльністю [28, с. 4], порядком розгляду й розв'язання [2, с. 276] та вирішення індивідуальних справ [12, с. 9]. Неодмінним атрибутом адміністративних процедур різні дослідники вважають те, що встановлені законодавством процедури [2, с. 276] нормативно врегульовані [28, с. 4], встановлені нормами адміністративно-процесуального права [6; 217, с. 134–135; 12, с. 9] або врегульовані адміністративно-процедурними нормами [13, с. 29].

О.І. Миколенко зараховує до обов'язкових елементів адміністративної процедури врегульованість адміністративно-процедурними нормами [13, с. 29].

А.І. Філатова визначає адміністративну процедуру як нормативно-правове закріплення (правову модель) певних видів діяльності, що реалізуються в межах адміністративних правовідносин і виражаються в певній, встановленій законом правовій формі [32, с. 92].

Зазначений підхід підтримується вченими А.Т. Комзюком і В.П. Тимощуком [1, с. 12–24; 10, с. 47]. Наприклад, під адміністративною процедурою ними розуміється встановлений законом (офіційно) порядок розгляду та вирішення адміністративними органами адміністративних справ, спрямований на прийняття адміністративного акта або укладення адміністративного договору.

О.І. Миколенко пропонує розглядати адміністративну процедуру як урегульовану адміністративно-процедурними нормами послідовність дій суб'єктів нормотворчої й правозастосовної діяльності, структурованих відповідними процедурними відносинами, щодо прийняття нормативно-правових актів управління та вирішення адміністративних справ [13, с. 29].

Не можна не погодитися з В.П. Тимощуком, який зазначає, що у вітчизняній адміністративно-правовій науці процедура прийняття адміністративних актів розглядається у структурі «адміністративного процесу» в його «управлінському», або «широкому», значенні. Проте, на думку вченого, найбільш коректним і раціональним використанням категорії «адміністративний процес» є її вживання для позначення відносин, що складаються під час здійснення адміністративного судочинства [29, с. 31].

Наступну групу вчених необхідно об'єднати як групу дослідників, які займалися питанням вивчення міграції (міграційної політики) тощо:

О.О. Бандурка «Адміністративно-правове регулювання міграційного процесу в Україні» (2002 рік) [3]; С.О. Мосьондз Державна міграційна політика в сучасній Україні (адміністративно-правовий аспект) (2003 рік) [15]; В.І. Олефір «Державна міграційна політика України (організаційно-правовий аспект)» (2005 рік) [17; 18]; Н.П. Тиндик «Адміністративно-правовий механізм регулювання міграції в Україні» (2009 рік) [31]; А.І. Супруновський «Міграційне право в системі права України» (2011 рік) [27]; О.О. Воронятніков «Адміністративно-правовий статус державної міграційної служби України» (2012 рік) [5]; Є.В. Стрільченко «Організаційно-правове забезпечення діяльності міграційних служб зарубіжних країн» (2012 рік) [26]; Д.М. Воро на «Адміністративно-правовий аспект реалізації міграційної політики України: теорія, практика і законодавство» (2015 рік) тощо.

Відомий професор, доктор юридичних наук О.О. Бандурка в дослідженні «Адміністративно-правове регулювання міграційного процесу в Україні» визначає міграційний процес як правове явище та розкриває його зміст через особливості, ознаки, риси та якості носіїв міграційної правосвідомості – мігрантів. Учений виокремлює стадії адміністративно-правових засад механізму адміністративно-правового регулювання міграційного процесу: формування і дія юридичних норм, виникнення прав та обов'язків, реалізація прав і обов'язків, застосування права (додаткова). Також у роботі здійснено класифікацію юридичних фактів міграційного процесу за такими ознаками: місцем юридичного факту у механізмі адміністративно-правового регулювання, вольовим принципом, наслідками. Охарактеризовано класифікацію та аналіз суб'єктів адміністративно-правового регулювання міграційних процесів за такими ознаками: компетенцією, повноваженнями щодо надання відповідного статусу або прийняття рішень щодо окремих категорій осіб [3, с. 147].

Учений С.О. Мосьондз у дослідженні «Державна міграційна політика в сучасній Україні (адміністративно-правовий аспект)» розглядає та аналізує різні світоглядні уявлення з цього питання і наукове ставлення до міграційної політики, вирізняє функції міграційної політики, дає класифікацію категорій мігрантів, враховуючи ситуацію, що склалася в Україні у сфері міграції. Представлено в роботі основні етапи становлення державної міграційної політики та напрями і заходи щодо її можливої реалізації. Здійснено аналіз державних органів, під юрисдикцією яких перебуває управління міграційними процесами. Досліджено проблеми правового регулювання міграції, зокрема процес формування українського законодавства в цій сфері та практика його застосування. Розглянуто проблеми протидії нелегальній міграції та адміністративної відповідальності

громадян України, іноземців, осіб без громадянства та посадових осіб державних органів за порушення загальнообов'язкових правил у сфері міграції [15, с. 145].

Член-кореспондент НАПрН України В.І. Олефір «Державна міграційна політика України (організаційно-правовий аспект) (2005 рік) у своєму дослідженні розкрив компетенцію та повноваження Кабінету Міністрів України щодо управління міграційними процесами; роль і місце центральних органів виконавчої влади в регулюванні міграції; повноваження органів місцевого самоврядування та місцевих державних адміністрацій в управлінні міграційними процесами; діяльність міжнародних організацій у сфері міграції (організаційно-правовий аспект); протидії нелегальній міграції у контексті регулювання міграційних потоків; адміністративну відповідальність за порушення міграційного законодавства України [17].

Цікавим і слухним є визначення поняття «міграція» відомим, згаданим уже вченим В.І. Олефіром, під яким він розуміє переселення, переміщення людей, етносів, їхніх частин або окремих представників, пов'язане зі зміною постійного місця проживання або з поверненням до нього; переміщення, переселення населення всередині країни або з однієї країни до іншої; соціально-економічний і демографічний процес, що являє собою сукупність переміщень, які здійснюються людьми між країнами, районами, поселеннями; переміщення людей через територіальні межі або інші території зі зміною місця проживання назавжди або на тривалий період часу; переселення, переміщення населення, всередині країни – внутрішні міграції населення, з однієї країни до іншої – зовнішні міграції населення: еміграція, імміграція; переміщення людей, пов'язане, як правило, зі зміною місця проживання; переміщення людей, працівників, пов'язане загалом зі зміною місця проживання та місця роботи; міграція людей є процесом їх переселення з метою облаштування та працевлаштування тощо [17].

Доктор юридичних наук Н.П. Тиндик у своєму дослідженні «Адміністративно-правовий механізм регулювання міграції в Україні» зазначає, що основними складниками адміністративно-правового механізму міграції виступають такі: правовідносини у сфері міграції як різновид суспільних відносин, що регламентуються правовими нормами і забезпечують взаємодію останніх із відповідними суб'єктами міграції; норми права, що визначають права та обов'язки суб'єктів міграційних правовідносин; нормативно-правові акти, які регламентують різні сторони міграційних процесів і формують комплексне та універсальне міграційне законодавство; державні органи, що покликані регулювати міграційні потоки, які виникають у державі, у процесі своєї повсякденної діяльності,

створюючи належні умови для реалізації міграційного права; адміністративна відповідальність як складник адміністративного примусу, що застосовується до суб'єктів міграційних процесів за умови порушення ними чинного законодавства України та покладає на них нові додаткові обов'язки [30, с. 31].

У дослідженні А.І. Супруновського «Міграційне право в системі права України» вперше визначено зміст поняття міграційного права, а саме як комплексну галузь вітчизняного права, яка є системою юридичних норм, що регулюють міграційні відносини, які формуються внаслідок в'їзду та/або виїзду до країни, перебування та/або проживання на її території [27, с. 173].

Міграційні правовідносини – це врегульовані нормами національного та міжнародного права відносини, пов'язані з просторовим переміщенням особи, а також із реалізацією прав, свобод і обов'язків осіб, які здійснюють переміщення [27, с. 174].

Предметом міграційного права є система правовідносин, що формуються між суб'єктами міграційного процесу з приводу в'їзду, виїзду з країни, перебування та/або проживання на її території [27, с. 174]. Щодо методів міграційного права, то необхідно розуміти сукупність способів і підходів стосовно характеристики сутності міграційного права як комплексної галузі права в системі українського права [27, с. 174].

Учений Є.В. Стрільченко в дисертації «Організаційно-правове забезпечення діяльності міграційних служб зарубіжних країн» (2012 рік) зазначає, що вивчення джерел міграційного законодавства США, Канади, ФРН і Швеції дає змогу виокремити такі загальні тенденції розвитку їхнього міграційного законодавства: 1) норми, що регулюють міграційні процеси, переважно об'єднані в базовому законодавчому акті; 2) глобалізація міграційних процесів зумовила перегляд законодавства й ухвалення нових імміграційних законів; 3) на законодавчому рівні чітко закріплюються такі основні цілі міграційної політики, як отримання економічної, культурної, соціальної та демографічної вигоди від міграції, а також визнання необхідності інтеграції мігрантів у життя суспільства; 4) визнається пріоритет програм воз'єднання сімей та імміграції висококваліфікованих фахівців; 5) передбачається надання додаткового «гуманітарного статусу»; 6) деталізується порядок в'їзду іноземців у державу та їхнє перебування на території держави; 7) усі держави мають схожі переліки небажаних для в'їзду в країну осіб, а також вимоги про надання гарантій перебування іноземця на території країни; 8) регулювання процесів імміграції відбувається шляхом встановлення системи квотування, планування чи бальної системи відбору іммігрантів;

9) гнучкість підзаконних нормативно-правових актів, що регламентують конкретні процедури і правила реалізації законодавчих актів у сфері міграції тощо [26, с. 172].

До третьої групи нами запропоновано виділити дослідження, які стосуються вивчення громадянства, імміграції та реєстрації фізичних осіб в Україні: С.С. Саїв «Правове регулювання міграції та реєстрації фізичних осіб в Україні (адміністративно-правовий аспект)» (2007 рік) [23]; О.П. Сікорський «Адміністративно-правовий статус державного департаменту у справах громадянства, імміграції та реєстрації фізичних осіб МВС України» (2011 рік) [24]; Л.Л. Савранчук «Публічне адміністрування оформлення та видачі візових документів для в'їзду іноземців та осіб без громадянства в Україну» (2012 рік) [22]; І.В. Михайлишин «Адміністративно-правові засади забезпечення реалізації конституційного права громадян на вільне пересування та вибір місця проживання» (2013 рік) [14]; Я.А. Поєдинок «Адміністративне провадження про визнання іноземного громадянина та особи без громадянства біженцем та особою, яка потребує додаткового або тимчасового захисту» (2013 рік) [19] та інші.

Учений С.С. Саїв у своєму дослідженні «Правове регулювання міграції та реєстрації фізичних осіб в Україні» робить слушні висновки. На його думку, ефективність боротьби з адміністративними правопорушеннями щодо міграційних і реєстраційних правил безпосередньо пов'язана з вдосконаленням координації дій та зусиль усіх суб'єктів публічної адміністрації, інтенсивнішим використанням сучасних інформаційних зв'язків, а також створенням вітчизняної законодавчої нормативної основи, яка, у свою чергу, повинна відповідати найсучаснішим європейським і світовим стандартам у відповідній сфері діяльності [23, с. 175]. Також пропонується удосконалення щодо запровадження віз для громадян України, які в'їжджають до країн Європейського Союзу (Німеччини, Франції, Італії тощо), шляхом видання віз, запровадження відкриття багаторазових довгострокових віз, вдосконалення пунктів пропуску на кордонах для припинення та профілактики довгих черг, використання надсучасних електронних технологій для прискорення митних процедур між державами. Загалом, розумним етапом у розвитку міграційної політики України необхідно вирішити проблеми про більш широке використання асиметричної візової політики між нашою країною та країнами Європейського Союзу, при цьому з повним одностороннім скасуванням візових вимог із боку України щодо громадян демократичних європейських країн [23, с. 176].

Адміністративіст О.П. Сікорський у своєму дослідженні «Адміністративно-правовий статус державного департаменту у справах громадян-

ства, імміграції та реєстрації фізичних осіб МВС України» зазначає, що елементом адміністративно-правового статусу цього державного органу є компетенція, яка визначає його правовий статус та оперативну самостійність. Під «компетенцією» запропоновано розуміти закріплену законом або відповідним підзаконним актом сукупність предметів відання й повноважень. Тобто компетенція поєднує в собі два елементи – по-перше, «предмети відання» (суспільні відносини), по-друге, «права і обов'язки» або «владні повноваження» органу. Підкреслено, що повноваження є державно-владними і, крім прав та обов'язків, також містять таке: видання розпоряджень, надання вказівок, прийняття обов'язкових для всіх рішень; організацію виконання прийнятих рішень; контроль за виконанням розпоряджень державного органу не лише засобами переконання, але й у необхідних випадках – заходами державного примусу [24].

У дисертації Л.Л. Савранчук «Публічне адміністрування оформлення та видачі візових документів для в'їзду іноземців та осіб без громадянства в Україну» досліджено теоретико-правові основи публічного адміністрування оформлення та видачі візових документів, а також їхніх особливостей; здійснено аналіз представлених у законодавстві і в науковій літературі класифікацій підстав щодо оформлення та/або відмови в оформленні візових документів для в'їзду іноземців і осіб без громадянства в Україну; вироблено критерії щодо розмежування; охарактеризовано систему суб'єктів оформлення, видачі та/або отримання візових документів для в'їзду в Україну; з'ясовано зміст стадій адміністративного провадження щодо оформлення і видачі візових документів; охарактеризовано особливості досвіду щодо оформлення і видачі запрошень, а також візових документів країнами Європейського Союзу (ЄС), США та Великобританії; розроблено конкретні пропозиції до вітчизняного законодавства та правозастосовну діяльність щодо оформлення і/або видачі візових документів для в'їзду іноземців та осіб без громадянства в Україну [22]. Також автором запропоновано авторські визначення, а саме: запрошення – це документ встановленого зразка, належним чином оформлений органами Державної міграційної служби України, що підтверджує за своїм видом характер поїздки, для отримання візи для іноземців та осіб без громадянства; під візою треба розуміти нормативно-регламентований дозвіл на в'їзд і виїзд на територію іноземної держави, який оформляється дипломатичними представниками та консульськими установами, має відповідну форму та терміни дії, затверджені Кабінетом Міністрів України, ставиться як позначка в паспортному документі та видається як на платній, так і на безоплатній основі [22].

Висновки. Отже, підбиваючи підсумок аналізу стану сучасних наукових розробок адміністративних процедур у сфері громадянства, імміграції та еміграції, нами виокремлено три групи досліджень, у яких розкривалися теоретичні засади адміністративних процедур у діяльності органів влади, адміністративно-правові аспекти громадянства та наукові праці, в яких вивчали імміграцію та еміграцію.

Водночас аналіз наукових публікацій, монографій, практичних рекомендацій, а також результати діяльності органів публічної адміністрації щодо здійснення адміністративних процедур у сфері громадянства, імміграції та еміграції свідчать, що комплексного наукового підходу немає, і це питання потребує окремого дослідження особливостей адміністративних процедур у сфері громадянства, імміграції та еміграції.

Література

1. Адміністративна процедура та адміністративні послуги: зарубіжний досвід і пропозиції для України / авт.-упоряд. В.П. Тимошук. К.: «Факт», 2003. 496 с.
2. Адміністративне право України: навч. посібник: у 2 т. / за заг. ред. В.В. Галуцька. Херсон: ПАТ «Херсонська міська друкарня», 2011. Т. 1: «Загальне адміністративне право». 320 с.
3. Бандурка О.О. Адміністративно-правове регулювання міграційного процесу в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 / Національний ун-т внутрішніх справ. Х., 2002. 182 с.
4. Власенко О.Г. Стан наукової розробки надання адміністративних послуг у сфері громадянства, імміграції та реєстрації фізичних осіб. *Visegrad journal on human rights: Culture Ministry of Slovakia Republic*. 2015. № 5 (2). С. 12–16.
5. Воронятніков О.О. Адміністративно-правовий статус державної міграційної служби України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 / ДВНЗ «Запоріж. нац. ун-т» МОНМС України. Запоріжжя, 2012. 17 с.
6. Галіцина Н.В. Адміністративна процедура як інститут адміністративного процесу. *Форум права*. 2010. № 4. С. 163–177. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2010-4/10gnviar.pdf>.
7. Гусаров С.М., Білоус В.В. Визначення понять адміністративної процедури та адміністративного процесу в адміністративному праві України. *Вісник Академії управління МВС*. 2008. № 3. С. 6–18.
8. Даль В.И. Толковый словарь живого великого русского языка: в 4 т. М.: «Русский язык», 1980. Т. 3. 588 с.
9. Демський Е.Ф. Адміністративне процесуальне право України: навч. посібник. К.: «Юрінком Інтер», 2008. 495 с.
10. Адміністративний процес України: навч. посібник / А.Т. Комзюк, В.М. Бевзенко, Р.С. Мельник. К.: «Прецент», 2007. 531 с.
11. Лагода О.С. Адміністративна процедура: теорія і практика застосування: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. І., 2007. 187 с.
12. Лагода О.С. Адміністративна процедура: теорія і практика застосування: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. І., 2007. 21 с.
13. Миколенко О.І. Місце адміністративного процедурного права в системі юридичних знань та системі права України. Запоріжжя, 2011. 40 с.
14. Михайлишин І.В. Адміністративно-правові засади забезпечення реалізації конституційного права громадян на вільне пересування та вибір місця проживання: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 / ПВНЗ «Львівський університет бізнесу та права». Львів, 2013. 220 с.
15. Мосьондз С.О. Державна міграційна політика в сучасній Україні (адміністративно-правовий аспект): дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 / Національна академія внутрішніх справ України. Київ, 2003. 199 с.
16. Ожегов С.И. Словарь русского языка. М.: «Русский язык», 1987. 750 с.
17. Олефір В.І. Державна міграційна політика України (організаційно-правовий аспект): дис. ... д-ра юрид. наук: спец. 12.00.07 / Національна академія внутрішніх справ України. К., 2005. 463 с.
18. Олефір В.І. Адміністративно-правове регулювання протидії нелегальній міграції та торгівлі людьми: монографія. К.: Друкарня МВС України. 2004. 308 с.
19. Поєдинок Я.А. Адміністративне провадження про визнання іноземного громадянина та особи без громадянства біженцем та особою, яка потребує додаткового або тимчасового захисту: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 / Національна академія внутрішніх справ. К., 2013. 222 с.
20. Административное право Российской Федерации / Л.Л. Попов, Ю.И. Мигачев, С.В. Тихомиров. М.: «Юрайт», 2010. 444 с.
21. Ратников В.В. Административная процедура аккредитации в сфере высшего образования: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.14. Ч., 2012. 23 с.
22. Савранчук Л.Л. Публічне адміністрування оформлення та видачі візових документів для в'їзду іноземців та осіб без громадянства в Україну: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 / Нац. акад. внутр. справ. К., 2012. 230 с.
23. Саїв С.С. Правове регулювання міграції та реєстрації фізичних осіб в Україні (адміністративно-правовий аспект): дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 / Київський національний ун-т внутрішніх справ. К., 2007. 194 с.
24. Сікорський О.П. Адміністративно-правовий статус державного департаменту у справах громадянства, імміграції та реєстрації фізичних осіб МВС України: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 / ХНУВС. Х., 2011. 226 с.
25. Словник іншомовних слів / Уклад. С.М. Морозов С.М., Л.М. Шкарапута. К.: «Наукова думка», 2000. 680 с.
26. Стрільченко Є.В. Організаційно-правове забезпечення діяльності міграційних служб зарубіжних країн: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 / Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна». К., 2012. 204 с.
27. Супруновський А.І. Міграційне право в системі права України: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 / Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса, 2011. 195 с.
28. Талаліна Э.В., Тихомиров Ю.А. Административные процедуры и право. *Журнал российского права*. 2002. № 4. С. 3–13.
29. Тимошук В.П. Процедура прийняття адміністративних актів: питання правового регулюван-

ня: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. К., 2009. 214 с.

30. Тиндик Н.П. Адміністративно-правовий механізм регулювання міграції в Україні): дис. ... д-ра юрид. наук: спец. 12.00.07 / Національний університет державної податкової служби України. Ірпінь, 2009. 526 с.

31. Тиндик Н.П. Адміністративно-правовий механізм регулювання міграції в Україні): автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: спец. 12.00.07 / Національний університет державної податкової служби України. Ірпінь, 2009. 49 с.

32. Филатова А.В. Регламенты и процедуры в сфере реализации государственного контроля (надзора): монография / Под ред. Н.М. Конины. Саратов: «Научная книга», 2009. 280 с.

33. Юридичні терміни: тлумачний словник / За ред. В.Г. Гончаренка. К.: «Либідь», 2003. 320 с.

Анотація

Данилевич Н. А. Стан наукового розроблення здійснення адміністративних процедур у сфері громадянства, імміграції та еміграції. – Стаття.

Наукова стаття присвячена висвітленню стану наукового розроблення здійснення адміністративних процедур у сфері громадянства, імміграції та еміграції. Виокремлено три групи досліджень стану сучасних наукових розробок адміністративних процедур у сфері громадянства, імміграції та еміграції: теоретичні засади адміністративних процедур у діяльності органів влади, адміністративно-правові аспекти громадянства та наукові праці, в яких вивчали імміграцію та еміграцію.

Ключові слова: адміністративна процедура, запрошення, публічні стадії, етапи, дії, віза, імміграція.

Аннотация

Данилевич Н. А. Состояние научной разработки осуществления административных процедур в сфере гражданства, иммиграции и эмиграции. – Статья.

Научная статья посвящена освещению состояния научной разработки осуществления административных процедур в сфере гражданства, иммиграции и эмиграции. Выделены три группы исследований состояния современных научных разработок административных процедур в сфере гражданства, иммиграции и эмиграции: теоретические основы административных процедур в деятельности органов власти, административно-правовые аспекты гражданства и научные работы, в которых изучали иммиграцию и эмиграцию.

Ключевые слова: административная процедура, приглашения, публичные стадии, этапы, действия, виза, иммиграция.

Summary

Danylevich N. A. The status of scientific development of the implementation of administrative procedures in the field of citizenship, immigration and emigration. – Article.

The scientific article is devoted to highlighting the state of scientific development of the implementation of administrative procedures in the area of citizenship, immigration and emigration. Three groups of studies on the state of modern scientific developments of administrative procedures in the area of citizenship, immigration and emigration are outlined: the theoretical basis of administrative procedures in the activities of the authorities, administrative-legal aspects of citizenship and scientific works in which studied immigration and emigration.

Key words: administrative procedure, invitation, public stage, stages, actions, visa, immigration.